

Pressmeddelande

Luxemburg den 11 januari 2023

EU:s försök att underlätta resor under pandemin: det digitala covidintyget fungerade bra, andra verktyg mindre bra

EU:s digitala covidintyg gjorde det lättare att samordna reserestriktionerna mellan EU-länderna och underlättade i praktiken resandet under covid-19-pandemin. Andra EU-verktyg hade däremot ingen större effekt, enligt en rapport från Europeiska revisionsrätten som offentliggörs i dag. Europeiska kommissionen var snabb med att föreslå lämpliga tekniska lösningar, konstaterar revisorerna. Men medlemsländerna använde verktygen i varierande omfattning, och effekten när det gäller att underlätta resor blev ojämn. Revisorerna uppmanar EU att förbereda sig för att bättre kunna hantera eventuella framtida nödsituationer.

I mars 2020, kort efter att de första fallen av covid-19 hade konstaterats i Europa, började EU-länderna införa gränskontroller och reserestriktioner. Trots sin begränsade politiska behörighet på folkhälsoområdet tog Europeiska kommissionen flera initiativ för att minska dessa åtgärders inverkan på den fria rörligheten. Framför allt tog den fram ett antal verktyg som skulle underlätta resor och hjälpa till att spåra positiva covid-19-fall. Det handlade om en nätslusstjänst för kontaktspårning, digitala formulär för lokalisering av passagerare, en plattform där EU-länderna kan dela sådana formulär samt EU:s digitala covidintyg. EU satsade 71 miljoner euro på att utveckla dessa it-verktyg.

Revisorerna konstaterar att kommissionen hade mobiliserat finansiering snabbt och arbetat pragmatiskt för att utveckla verktygen på kort tid. Nätslusstjänsten för kontaktspårning kunde börja användas redan sju månader efter pandemins början, och EU:s digitala covidintyg blev klart innan EU-länderna hade fullföljt sina vaccinationsplaner. Däremot kom formulären för lokalisering av passagerare för sent, eftersom flera nationella lösningar redan hade blivit tillgängliga. Revisorerna noterar också att kommissionen inte lyckades övertyga alla medlemsstater att använda EU:s verktyg. Detta berodde på att medlemsstaterna var tveksamma när det gällde dataskydd och andra rättsliga aspekter, men också på att de redan hade utvecklat egna nationella verktyg. I allmänhet tog dock kommissionen hänsyn till dataskyddspådrag och tillämpade god praxis för it-säkerhet.

"Det var viktigt att få alla EU-länder att anta gemensamma verktyg för att kunna samordna begränsningar av den fria rörligheten och underlätta resor trots den helt nya situation vi stod inför", säger Baudilio Tomé Muguruza, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

revisionen. ”Det var inte alla EU-verktyg som användes av medlemsstaterna. EU:s digitala covidintyg blev en succé, men inte de andra verktygen.”

Bara fyra medlemsländer använde EU:s digitala formulär för lokalisering av passagerare, och av de närmare 27 miljoner formulär som hade utfärdats i februari 2022 kom mer än 90 % från ett och samma EU-land, nämligen Italien. På liknande sätt användes utbytesplattformen knappast alls, i slutet av februari 2022 hade bara 256 formulär delats (alla utom ett från Spanien). Användningen av kontaktspårningsappar varierade stort. Merparten av de data som fanns i nätslussen i maj 2022 (83 %) kom från användare i Tyskland. I praktiken var det bara det digitala covidintyget som användes i alla medlemsstater och dessutom av 45 länder och territorier utanför EU. Fler än 1,7 miljarder intyg hade utfärdats i slutet av mars 2022. Revisorerna drar slutsatsen att det bara var det digitala covidintyget som bidrog till att samordna reserestriktionerna mellan EU-länderna och faktiskt underlättade resandet under covid-19-pandemin.

Slutligen påpekar revisorerna att det saknas specifika förfaranden för att kunna använda verktygen på längre sikt eller återaktivera dem snabbt om det skulle behövas. Exempelvis upphör den nuvarande rättsliga grunden för EU:s digitala covidintyg att gälla i juni 2023, och om den förnyas kommer det att ske genom EU:s ordinarie lagstiftningsförfarande.

Bakgrundsinformation

Denna revision omfattar perioden oktober 2020–juni 2022 och fokuserar på de fyra EU-verktyg som nämnts ovan och tillhörande EU-finansiering. Den omfattar inte EU-finansieringen för covid-19-vaccinering, som vi bedömt tidigare i vår [särskilda rapport om EU:s upphandling av covid-19-vaccin](#).

Denna granskning kompletterar revisionsrättens [särskilda rapport om fri rörlighet i EU under covid-19-pandemin](#) (från juni 2022), där vi tittade på gränskontroller i Schengenområdet under pandemin.

Särskild rapport 01/2023 *Verktyg för att underlätta resor inom EU under covid-19-pandemin: relevanta initiativ – vissa framgångsrika, andra knappt använda* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu).

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547